

Straksafskrivning for udgifter til knowhow eller patentrettigheder

Beskrivelse

Virksomheder kan straksafskrive udgifter til at erhverve knowhow og patenter. Formålet er bl.a. at styrke virksomhedernes anvendelse af nye teknologier og produktionsmetoder for derigennem at øge virksomhedernes produktivitet og konkurrenceevne. Ordningen blev indført i 1991.

Regler

Ved opgørelse af den skattepligtige indkomst kan udgifter til erhvervelse af knowhow eller patentrettigheder i tilknytning til den skattepligtiges erhverv i stedet for afskrivning med 1/7 årligt efter afskrivningslovens §40, stk. 2, fradrages fuldt ud i det indkomstår, hvori udgifterne er afholdt. Det samme gælder for udgifter til erhvervelse af licens- eller brugsrettigheder til knowhow eller patentrettigheder.

Muligheden for at straksafskrive udgifter til erhvervelse af knowhow eller patentrettigheder indebærer en skatteudgift i form af en rentefordel, fordi afskrivningerne fremskyndes, sammenholdt med andre immaterielle aktiver, der afskrives lineært over 7 år.

Provenuberegningen

Der foreligger ikke data for virksomhedernes erhvervelse af knowhow eller patentrettigheder. Danmarks Statistik har dog for 2020 opgjort erhvervslivets innovationsudgifter, herunder køb af eksterne rettigheder og anden ekstern viden. De samlede udgifter hertil beløb sig i 2020 til ca. 9,4 mia. kr., hvilket opregnet med væksten i nominelt BNP svarer til ca. 11,3 mia. kr. i 2023.

Skatteudgift = Værdi af straksafskrivninger – nutidsværdien af afskrivninger efter almindelige regler.

Uden muligheden for straksafskrivninger ville erhvervet knowhow og patentrettigheder skulle afskrives med 14,3 pct. p.a., svarende til at erhvervet knowhow og patentrettigheder er helt afskrevet efter 7 år. Adgangen til straksafskrivning medfører en rentefordel for virksomheden på ca. 0,108 kr. pr. investeret kr. opgjort før skat ved en nominel rente på 4,0 pct. p.a. Rentefordelen regnes ved formlen: $1 - \sum_{j=0}^n \frac{værdi_j + 0,143}{(1+0,04)^j}$. Den nominelle rente på 4 pct. p.a. anvendes som et skøn på den strukturelle rente, da det er langsigtede effekter som beregnes. Ved en selskabsskattesats på 22 pct. svarer det til en skattefordel på $0,108 \times 0,22 = 0,0238$ pr. investeret kr. Provenuet er opgivet som årlig varig virkning. Mindreprovenuet vil være relativt større i de første år grundet afskrivningernes indfasningsprofil.

Tilbageløb og adfærd

Tilbageløb betegner den del af en skattelempelse eller skattestramning, der automatisk vil 'løbe' tilbage i statskassen i form af øgede (eller færre) indtægter fra øvrige skatter, fx moms og punktafgifter. Det er forbundet med betydelige usikkerhed at vurdere tilbageløbet på de erhvervsstøtteordninger, der direkte eller indirekte påvirker opgørelsen af virksomheder og selskabers skattegrundlag, herunder straksafskrivning for udgifter til knowhow eller patentrettigheder. Tilbageløbet vil således afhænge af om det er ejerne eller medarbejderne, der i sidste ende bærer byrden ved beskattningen (inciden- sen).

En væsentlig del af skattebyrden må forventes nedvæltet til lønmodtagerne, da ordningerne typisk påvirker virksomhedernes incitament til at investere og derigennem arbejdsproduktiviteten og lønningerne. Skattelempelsen forbundet med ordningerne må dog også i et vist omfang forventes at påvirke selskabernes overskud, der tilfalder selskabernes indenlandske og udenlandske ejere. Fordelingen

mellem lønmodtagere og ejere vil bl.a. afhænge af graden af konkurrence og overnormalprofit i de enkelte virksomheder, der anvender den konkrete ordning.

Medmindre andet anføres, lægges det beregningsteknisk til grund, at tilbageløbet for de erhvervsstøtteordninger der direkte eller indirekte påvirker opgørelsen af virksomheder og selskabers skattegrundlag udgør ca. 15 pct. af den umiddelbare virkning. Det svarer til det skønnede niveau for en generel ændring i selskabsskattesatsen jf. Skatteministeriets normale selskabsskattemodel.

Det lægges i tilbageløbsberegningen til grund, at 80 pct. nedvæltes i løn og de resterende 20 pct. går til ejerne. Af de 20 pct. som er overnormal profit antages det, baseret på tidligere beregninger af Skatteministeriet, at ulandet har en ejerandel på 40 pct.

Adfærdseffekten afspejler, at en lempelse af erhvervsbeskatningen umiddelbart vil øge virksomhedernes overskud og dermed et større incitament til at øge investeringer. Adfærdseffekten antages beregningsteknisk at udgøre 10 pct. af det umiddelbare provenu og arbejdsudbudseffekten antages beregningsteknisk at udgøre ca. halvdelen af den samlede adfærdseffekt. Disse antagelser er lavet på baggrund af Skatteministeriets anvendte regneprincipper jf. *Skatteøkonomisk Redegørelse 2019*.

Skatteudgiften kan på dette grund beregnes til 265 mio. kr. årligt i umiddelbar virkning, hvilket svarer til ca. 200 mio. kr. årligt efter tilbageløb og adfærd jf. række 17 i tabel 1.

Tabel 1 Provenuvirkning af straksafskrivning for udgifter til knowhow eller patentrettigheder, 2030

	beskrivelse	kilde / formel	resultat	enhed
Oplysninger				
[1]	BNP - 2020	ØR – Aug22	2.323.920	Mio. kr.
[2]	BNP - 2023	ØR – Aug22	2.774.289	Mio. kr.
[3]	Erhvervslivets innovationsudgifter – 2020	Danmarks Statistik	9,4	Mia. kr.
[3.1]	Erhvervslivets innovationsudgifter – 2023	$[3] * (1 + ([2] - [1]) / [1])$	11,2	Mia. kr.
[4]	Årlig afskrivningsssats foruden ordning	SKM	14,3	Pct.
[5]	Nominel rente	SKM	4	Pct.
[6]	Selskabsskattesats	SKM	22	Pct.
[7]	Tilbageløbssats	SKM	15	Pct.
[8]	Nutidsværdi pr. kr. anvendt på knowhow og patentrettigheder	SKM	0,892	kr.
[9]	Rentefordel for virksomhed grundet afgang til straksafskrivning	1-[8]	0,108	kr.
Umiddelbart mindreprovenu				
[10]	Umiddelbart mindreprovenu	$[3.1] * [9] * [6]$	265	Mio. kr.
Mindreprovenu efter tilbageløb				
[11]	Tilbageløb	$[10] * [7]$	40	Mio. kr.
[12]	Mindreprovenu efter tilbageløb	$[10] - [11]$	225	Mio. kr.
Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd				
[13]	Adfærdsvirkninger med udgangspunkt i virkningen af selskabsskat	SKM	10	Pct.
[14]	Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd	$[12] * (1 - [13])$	200	Mio. kr.

Anm.: Provenuvirkningen er opgjort i 2023-niveau og afrundet til nærmeste 5 mio. kr.

Arbejdsudbud

Afskrivningsreglerne for udgifter til knowhow og patentret skønnes på baggrund af de skematiske antagelser skitseret under provenuberegning at øge arbejdsudbuddet svarende til ca. 30 fuldtidspersoner i 2030.

Samfundsøkonomi

Ordningen skønnes at indebære en samfundsøkonomisk gevinst på ca. 9 mio. kr. (forbrugerpriser). Det er med opgørelsen af effekten på arbejdsudbuddet og samfundsøkonomien lagt til grund, at ordningen har samme effekt på investeringerne og arbejdsudbud som en nedsættelse af selskabsskatten. Der er ved opgørelsen ikke indregnet evt. spillover-effekter.

Tabel 2. Samfundsøkonomisk virkning af straksafskrivning for udgifter til knowhow eller patentrettigheder, 2030

Afskaffelse (faktorpriser)							
Mio. kr. (2023-niveau)	Straksafskrivning for udgifter til knowhow eller patentrettigheder			Lumpsum-skat eller -overførsel		Forskel	
	Staten	Borgere	Udlandet	Staten	Borgere	Staten	Borgere
	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]=[1]-[4]	[7]=[2]-[5]
Umiddelbar virkning	265	-240	-25	240	240	25	
Tilbageløb	-40			-40		-1	
Adfærd ekskl. AU	-20					-15	
Eksternalitet							
Arbejdsudbud	-8			5		-15	
I alt	200			205		-7,2	

Omregning til samfundsøkonomisk virkning ved ordningen (forbrugerpriser)			
Mio. kr. (2023-niveau)	Faktorpriser	Forbrugerpriser	Pr. støttekrone
	[8]=-{6}^1)	[9]=[8]/(1-0,21)	[10]=[9]/[1]
Samfundsøkonomisk virkning	7,2	9,1	0,05

1) Af beregningstekniske grunde er den samfundsøkonomiske virkning i søjle (6) opgjort for en afskaffelse af ordningen, mens søjle (8)-(10) viser den samfundsøkonomiske virkning ved at have ordningen. Derfor skifter fortegnet fra den øverste del af tabellen til den nederste del.

I tabellen kan afrundinger medføre, at tallene ikke summerer til totalen.

Kilde: Skatteministeriet